

Från: [Östen Gidlund](#)
Till: [Lindamari Nilsson](#); [Kommun](#)
Kopia: [Stäket2](#); [Martin Normark](#)
Ärende: Utdrag ur belastningsregistret
Datum: den 27 januari 2026 14:32:42

OBS: Extern avsändare, var försiktig med att klicka på länkar, öppna bifogade filer eller dela känslig information.

Ämne att ta upp vid kommande KPR möte 9 februari

Utdrag ur belastningsregistret för sökande till tjänst inom hemtjänsten

Det finns i nuläget inget lagstadgat krav på att den som ska anställas i hemtjänsten måste visa ett utdrag ur belastningsregistret. Arbetsgivare (kommuner eller privata utförare) har alltså inte rätt att kräva ett sådant utdrag enligt lag endast för hemtjänstarbete.

Arbetsgivare kan dock be om att ett utdrag lämnas frivilligt. Vissa kommuner och privata arbetsgivare gör det i sin rekryteringsprocess. Detta görs dock inte på grund av ett specifikt lagkrav utan av intern policy.

I praktiken torde det innebära att om sökande vägrar lämna ett utdrag kan arbetsgivaren välja att inte anställa personen.

Hur ser det ut i vår kommun? Begär kommunen resp. de privata hemtjänstföretagen att en sökande frivilligt ska lämna ett utdrag?

Om det inte görs vill vi gärna få uppgift om varför det inte görs.

Vänligen
SPF Vikingarna i Upplands-Bro
genom

Östen Gidlund
Vice ordförande

Upplands-Bro kommun

Kungsängen

Hemtjänstindex för år 2026

Hemtjänstindex är en sammanvägning av data som på olika sätt indikerar kvalitet i hemtjänsten. Syftet är att underlätta kommunernas kvalitetsanalyser och prioriteringar.

Hemtjänstindex är initierat av SPF Seniorerna och har utvecklats med stöd från Allmänna arvsfonden. Indexet publicerades första gången i november 2022 och uppdateras årligen. Hemtjänstindex 2025 publicerades den 2 december.

Vår kommun har under de tre år som hemtjänstindex funnits fått lägre och lägre placering i listningen.

SPF utgår ifrån att en kommun med en placering högt upp i listningen ger sina hemtjänsttagare generellt sett bättre service än en kommun långt ner i listningen.

På webbplatsen hemtjanstindex.se lämnas information på olika sätt (text/videofilm) om hur ett antal kommuner som är högt rankade utvecklat sin hemtjänst.

Hemtjänstindex är uppdelat på fyra områden

1. Information
2. Biståndshandläggning
3. Utförande
4. Stöd och utveckling

Varje område viktas mot helheten och bedöms för sig. Om kommunen vill förbättra sitt eget index för år 2026 är det relativt enkelt och till låg kostnad få höga värden på områdena Information samt Stöd och utveckling.

När det gäller området Information kontrolleras vid bedömningen att kommunen på sin webbplats lämnar korrekt information så att en blivande hemtjänsttagare hittar adresser mm. Den enklaste sättet för kommunen att få högt omdöme är att spegla de uppgifter som bästa kommun uppger på sin webbplats. På motsvarande sätt görs när det gäller området Stöd och utveckling.

Hur ser kommunen på sin placering. Är kommunen nöjd med sin placering eller vill man förbättra sig?

Vad tänker kommunen vidta för åtgärder för att under detta år få en förbättrad placering i indexet?

Vänligen
SPF Vikingarna i Upplands-Bro
genom

Östen Gidlund
Vice ordförande

Upplands-Bro kommun

Kungsängen

Rätt att välja kön på personal som hjälper till vid intimhygien

Regeringen utreder just nu om äldre med hemtjänst ska få en lagstadgad rätt att välja kön på den personal som hjälper till vid intimhygien, som dusch.

SPF har förstått att det inte finns någon absolut laglig rätt idag till detta. Vi tycker att det borde ses som en naturlig förlängning av individens rätt att bestämma över sin kropp och omsorg.

Skälet till en sådan begäran framförs av en vårdtagare kan vara olika från person till person. Att frågan så tydligt har kommit i fokus är ett antal händelser där äldre kvinnor utsatts för sexuella övergrepp av manliga vårdare.

Hur ser situationen ut hos kommunens respektive den privata hemtjänsten i kommunen? SPF:s uppfattning är att en vårdtagares önskan om val av kön på personalen vid intimhygien om möjligt ska bejakas.

SPF Vikingarna i Upplands-Bro
genom

Östen Gidlund
Vice ordförande

Upplands-Bro kommun

Kungsängen

Matkvaliten som serveras på kommunens äldre boenden och genom hemtjänsten samt kostnader för den boende

Kommunen tillhandahåller lagad mat till seniorer som bor på särskilda boenden samt till seniorer som beställer mat genom hemtjänsten. Båda grupperna får i någon form betala för den levererade maten.

I veckan var det artikel i Dagens Nyheter om att drygt 30 av 211 kommuner har dragit ned på matinköpen (livsmedel) för om SPF förstått rätt de som bor på särskilda boenden.

Socialstyrelsen har för åren 2024/2025 gjort en undersökning om vad de äldre tycker om bl a mat som serverades på särskilda boenden i vår kommun. Svaret blev att ungefär 37 % av de boende inte var nöjda. SPF anser att detta är en hög andel missnöjda seniorer.

Under åren sedan 2020 till 2024 har köpkraften minskat radikalt i vårt land. 1000 kr år 2020 hade år 2024 en köpkraft på 820 kr. Många hushåll i vårt land har troligtvis på grund av förlorad köpkraft tvingats att ta tydlig ställning hur lön etc ska användas. Även om kommunen mellan dessa år inte har minskat det nominella anslaget för livsmedelsinköp får kommunen troligtvis nu "mindre mat för pengarna".

Fråga till kommunen.

- Har näringsvärdet på serverad måltid förändrats under aktuella år för boenden på särskilt boende
- Har kostnaden för mat ökat för under aktuella år för boenden på särskilt boende
- Har näringsvärdet på serverad måltid förändrats under aktuella år för mat som serveras genom hemtjänsten.
- Har kostnaden för mat ökat under aktuella år för mat som serveras genom hemtjänsten.
- Har kommunen genomfört någon nöjdhetsundersökning under det senaste året när det gäller mat som serveras på särskilt boende resp mat som levereras genom hemtjänsten?
- Hur har kommunen agerat med anledning av att 37 % av de som bor på särskilt boende inte var nöjda med sin mat?

Förutom svar på frågorna ovan vill vi gärna få del av senaste månads/veckomatsedel för respektive gruppering.

Vänligen
SPF Vikingarna i Upplands-Bro
genom

Östen Gidlund
Vice ordförande

Upplands-Bro kommun

Kungsängen

Remissvar om kommunens bostadsförsörjningsplan "KS 24/0685"

1. Boendet är grunden för ett värdigt seniorliv

Ett ändamålsenligt boende är avgörande för seniorernas möjligheter till ett självständigt, tryggt och socialt liv.

Förutsättningarna handlar inte enbart om den fysiska bostaden, utan lika mycket om närhet till service, gemenskap, tillgänglighet och rimliga boendekostnader.

För många seniorer är ett bra boende ett hem dit man längtar, där vänner kan komma på besök och där vardagen fungerar även när funktionsförmågan förändras. Denna typ av bostäder är i dag alltför ovanliga i kommunen.

SPF Vikingarna (SPF) konstaterar att förslaget till bostadsförsörjningsplan saknar en tydlig struktur, konkreta mål, prioriteringar och fokus på genomförande. Det framgår inte hur kommunen avser att styra bostadsförsörjningen i praktiken, särskilt inte för den snabbt växande gruppen äldre. Mot denna bakgrund har vi svårt att utifrån dokumentet visualisera hur framtidens boendemiljöer för seniorer ska utformas i kommunen.

Vid dialoger med våra medlemmar beskriver de det kommande boendet på följande sätt: egen lägenhet med full integritet, kombinerad med tillgång till gemensamma utrymmen, restaurang, aktiviteter, service, goda kommunikationer, viss sjukvård samt möjlighet till stöd i vardagen vid behov. Detta anser SPF bör utgöra en central utgångspunkt för kommunens planering.

2. Accelererande behov av seniorboenden

Antalet personer över 65 år kommer enligt befolkningsprognoser att öka kraftigt. Inom 5–10 år kommer Sverige att ha rekordmånga invånare i åldrarna 80–90 år. Behovet av tillgänglighet, gemenskap och trygghet ökar med stigande ålder.

Det krävs fler universellt utformade boendemiljöer – bostäder och närmiljöer som fungerar oavsett funktionsförmåga. Brister i tillgänglighet, både i bostaden och i den offentliga miljön (gator, torg, parker, kollektivtrafik samt lokala verksamheter), försvårar ett aktivt och självständigt liv.

Föreställningen om att "nästa bostad är den sista" gör att många drar sig för att flytta. Som seniororganisation menar vi att kommunen måste bidra till att sänka trösklarna och skapa attraktiva alternativ som gör flytt till ett anpassat boende till ett positivt och tryggt val – i rätt tid.

Om kommunen inte agerar proaktivt riskerar två negativa spiraler att förstärkas:

- ökat tryck på hemtjänst och särskilt boende (SÄBO) när äldre bor kvar i otillgängliga bostäder.
- ökade kostnader för kommunen till följd av fallolyckor, isolering och ohälsa.

3. Upplands-Bro står inför en "85-plus-chock"

Kommunens egna prognoser visar att antalet invånare som är 85 år och äldre nästan kommer att fördubblas fram till år 2034. Detta är en strukturell förändring – inte en marginell justering.

Det befintliga bostadsbeståndet, som till stor del består av villor och äldre flerbostadshus utan hiss, är inte dimensionerat för denna åldersgrupps behov.

Utan en målmedveten satsning på senioranpassade boenden riskerar kommunen:

- låsta flyttkedjor
- minskad inflyttning av barnfamiljer
- ett försvagat skatteunderlag
- ökade omsorgskostnader

Vår kommun är en invandrar kommun. I kommunen bor relativt många som inte har sina rötter i vår kultur. Det betyder att när den här gruppen riktar blicken bakåt och ser sina föräldrars tillvaro som äldre avviker deras miljö troligtvis avsevärt från boendemiljön för personer i lika ålder, som är födda och uppvuxna i Sverige. Även när en person som är född och uppvuxen i vårt land tittar bakåt på sin föräldrars ålderdom kommer den bilden med stor sannolikhet inte att överensstämma med sin kommande levnadsmiljö på äldre dar. Vårt samhälle vilar generellt på tillit, lojalitet och institutionsförtroende, dvs att samhället ska ta hand om oss. Det kan innebära att för en del av oss finns t ex förväntningar på att det egna boendet på äldre dar ska spegla föräldrarnas boendemiljö. SPV anser att det är viktigt att kommunen informerar nämnda målgrupper om hur kommunen planerar deras boendemiljö i en framtid och att detta redovisas verbalt i den kommande bostadsförsörjningsplanen. Vi vill också att kommunen erbjuder kommunal boenderådgivning genom t ex Upplands-Brohus.

Kommunen bör överväga om inte Upplands- Brohus i en framtid ska koncentrera sin nybyggnation på att bygga särskilda boenden för äldre (SÄBO), trygghetsboenden och seniorboenden. Övrig byggnation får den privata marknaden utföra.

4. Undvik boendeöar – bygg sammanhållet samhälle

SPF ser med oro på fortsatt utveckling av så kallade boendeöar inom kommunen. Denna typ av bebyggelse bidrar till strukturell ensamhet, ökade transportbehov och försämrade tillgång till service, vård, kultur och föreningsliv – för såväl unga som äldre.

Seniorer är särskilt beroende av närhet till:

- dagligvaruhandel
- kollektivtrafik
- vård och omsorg
- mötesplatser och föreningsliv

Om det ändå byggs bostäder i perifera lägen i förhållande till Kungsängens och Bros centrum måste kommunen säkerställa att området inte blir en isolerad bostadsö. Det kan man åstadkomma genom att garantera regelbunden, tillgänglig och långsiktigt hållbar kollektivtrafik. Självfallet ska det finnas servicearrangemang som ger de boende normal service för dagligt behov och sociala aktiviteter som minimerar risken för social strukturell isolering.

5. Ny lagstiftning kräver konkreta åtgärder

Den 1 mars 2025 trädde ändringar i lagen (2000:1383) om kommunernas ansvar för bostadsförsörjning i kraft. Kommunen ska nu anta en handlingsplan som tydligt redovisar planerade åtgärder för att nå uppsatta mål. En annan förändring innebär att kommunerna nu genom handlingsplanen även ska redovisa de faktiska behov av tillskott av nya bostäder som behövs i kommunen.

Dessutom ska handlingsplanen redovisa kommunens planerade åtgärder för att nå sina mål. Uppgifterna i handlingsplanen ska särskilt grundas på en analys av den demografiska utvecklingen,

SPF konstaterar att denna nivå av konkretisering saknas i remissen. Det innebär att lagens intentioner inte har uppfyllts i presenterat förslag till plan.

6. Psykosocial boendemiljö och kampen mot ensamhet

Ensamhet är den största gemensamma riskfaktorn för äldre. Folkhälsomyndigheten presenterade den 27 februari 2025 Sveriges första strategi mot ensamhet och för gemenskap. Strategin slår fast att hela samhället behöver medverka i arbetet för god gemenskap och minskad ensamhet. Boendet är en avgörande del av lösningen.

Forskning och erfarenhet visar att:

- gemensamhetsytor måste vara attraktiva, lättillgängliga och direkt kopplade till bostaden
- tidig inflytt i anpassade boenden ger högre livskvalitet
- trygghetsboenden fungerar bäst när de är integrerade i blandade kvarter

Seniorer vill behålla sin integritet och sitt privatliv – men också ha möjlighet till gemenskap. Det ena utesluter inte det andra.

7. Prisvärda bostäder

Kommunens bostadsförsörjningsplan måste tydligt adressera behovet av bostäder till rimlig prisnivå för seniorer. Hyrorna i trygghets- och seniorboenden är i dag ofta betydligt högre än i vanliga hyresrätter, vilket slår hårt mot pensionärer med låg inkomst.

I en artikel den 28 december 2025 i Svenska Dagbladet med rubriken “Kommunen ska inte mjölka pensionärer på pengar” uppgav tidningen att de äldre betalade i snitt 20% mer än priset på en vanlig hyresrätt. Tidningen uppger också att det i ett 30-tal kommuner är 50 % dyrare att bo på ett äldreboende än en vanlig hyresrätt. Det förekommer att vissa kommuner tar upp till 90% mer. I artikeln uppger tidningen att lägenheterna i äldreboenden är ganska enkla i sitt utförande, oftast finns det inget välutrustat kök utan ett sk trinettkök och de saknar oftast balkong och uteplatser. SPF anser också att detta är att “mjölka pensionärerna på pengar”. Pensionärerna är ofta vid en flytt i en livssituation där de har svårt att göra aktiva egna val.

Hur prisnivån är i vår kommun har vi ingen information om.

SPF kräver:

- ökad transparens i hyressättningen
- vi vill att avgiften för ett äldreboende ska redovisas i två delar, hyra för bostaden (jämfört med hyresrätt) och serviceavgift (specificeras)
- aktiv markpolitik
- ett aktivt arbete krävs hos Upplands-Brohus för att pressa produktionskostnader och testa nya boendekoncept.

8. Önskemål på boende bör kartläggas

SPF föreslår att kommunen systematiskt och årligen kartlägger seniorers önskemål och behovsupprättar en övergripande handlingsplan för god boendemiljö för äldre. Vi vill även att kommunen ställer krav på senioranpassade bostäder vid markanvisning och bygglovssäkerställer boendeformer som möjliggör kvarboende och flyttkedjor. Vi vill också att kommunen erbjuder kommunal boenderådgivning för seniorer

Vidare bör kommunen:

- styra Upplands-Brohus för att inrätta gemensamhetslokaler i egna befintliga och nya flerbostadshus
- ställa motsvarande krav på privata aktörer
- säkerställa tillgång till moderna hjälpmedel för personer med handikapp i olika former
- involvera seniorer tidigt i planeringsprocesser

9. Kommunens pensionärsråd

SPF anser att kommunen i pensionärsrådet (KPR) årligen, vid årets första möte, redovisar:

- aktuell status för bostadsläget för äldre
- planerade förändringar och nyproduktion
- identifierade brister och åtgärder i nuvarande bostadsbestånd, som bör åtgärdas för att nå god "nu" standard för boenden avsedda för seniorer

10. Trygghet och brottsförebyggande perspektiv

All nybyggnation i kommunen bör analyseras ur ett trygghets- och brottsförebyggande perspektiv. Detta bör genomföras i samverkan mellan kommunens tjänstemän och personer med kriminologisk kompetens. Det här perspektivet saknas i remissmaterialet och måste tydliggöras.

11. Avslutande synpunkter

Seniorer är inte en belastning – de är en samhällsresurs. Med rätt boendelösningar kan kommunen både höja livskvaliteten, minska framtida vårdbehov och skapa ett mer socialt hållbart samhälle.

SPF förutsätter att kommunen tar samtliga ovan nämnda synpunkter i beaktande vid det fortsatta arbetet med bostadsförsörjningsplanen.

Vänligen
Seniorföreningen SPF Vikingarna i Upplands-Bro

Östen Gidlund
Vice ordförande